

MİLLİ MAYIN FAALİYETLERİ STANDART UYGULAMA TALİMATI (MMFSUT)

Ağustos 2021

MMFSUT-04 Kalite Kontrol Faaliyetleri Standart Uygulama Talimatı

Türkiye Cumhuriyeti Milli Mayın Faaliyet Otoritesi
Millî Savunma Bakanlığı
Millî Mayın Faaliyet Merkezi Dairesi Başkanlığı
Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğü Yerleşkesi
Döğol Caddesi No:4 Anadolu Meydanı (Tandoğan)
06330 Yenimahalle / Ankara/TÜRKİYE

E-posta: mafam@msb.gov.tr
Tel: 0 (312) 4025430-31-32-33
Faks: 0 (312) 2131826
(Web: <http://mafam.msb.gov.tr>)

Uyarı

Bu doküman, kapak sayfasında belirtilen tarihten itibaren yürürlüktedir. Milli Mayın Faaliyetleri Standart Uygulama Talimatı (MMFSUT) sürekli gözden geçirme ve revizyona tabi olduğundan, kullanıcılar dokümanın durumunu doğrulamak için, MAFAM internet sitesine (<http://mafam.msb.gov.tr>) başvurmalıdır.

Telif Hakkı

Bu doküman, bir Milli Mayın Faaliyetleri Standart Uygulama Talimatıdır (MMFSUT) ve telif hakları MAFAM'a aittir. Bu doküman veya bir kısmı, MAFAM'ın önceden yazılı izni olmaksızın, hiçbir biçimde veya vasıta ile ve başka amaçlarla kopyalanamaz, saklanamaz veya iletilemez.

Bu doküman satılamaz.

Türkiye Cumhuriyeti Milli Mayın Faaliyet Otoritesi

Millî Savunma Bakanlığı

Millî Mayın Faaliyet Merkezi Dairesi Başkanlığı

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğü Yerleşkesi

Döğol Caddesi No:4 Anadolu Meydanı (Tandoğan)

06330 Yenimahalle / ANKARA

E-posta: mafam@msb.gov.tr

Tel: 0 (312) 4025430-31-32-33

Faks: 0 (312) 2131826

(Web: <http://mafam.msb.gov.tr>)

MMFSUT – Ağustos 2021

Tüm hakları saklıdır.

İçindekiler

İçindekiler.....	iii
Önsöz.....	iv
Giriş.....	v
1. Amaç	1
2. Kapsam.....	1
3. Referanslar	1
4. Yetki ve sorumluluklar:.....	1
4.1. Harici Kalite Kontrol (HKK)	1
4.2. Dâhili Kalite Kontrol (DKK)	1
5. Tanımlar ve kısaltmalar.....	1
6. Esaslar	2
6.1. Kalite Kontrol faaliyetleri	2
6.1.1. DKK faaliyeti.....	2
6.1.2. HKK denetleme faaliyeti.....	3
Değişiklik kaydı.....	6

Önsöz

Bu Milli Mayın Faaliyetleri Standart Uygulama Talimatı (MMFSUT); MAFAM D.Bşk.lığı tarafından hazırlanan Milli Mayın Faaliyet Standartları (MMFS) ışığında faaliyetlerin standartlara uygun ve doğru bir şekilde icra edilebilmesi maksadıyla oluşturulmuştur.

Gelişen/değişen mayın faaliyet standartları, uluslararası gereklerde meydana gelen değişiklikler ile uygulamadan doğan görüş, öneri ve aksaklıkların bildirilmesi/tespiti halinde MMFSUT'lar güncellenecektir.

Milli Mayın Faaliyetleri Standart Uygulama Talimatında yer alan formların en güncel hali Mayın Faaliyet Bilgi Yönetimi Sistemi (MFBYS)'nde ve TSK ağı örün sayfasında yer almaktadır.

1 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi 342'nci maddesi kapsamında Türkiye Cumhuriyeti sınırları dâhilinde ve görevlendirilmesi halinde yurt dışında gerçekleştirilmesi planlanan insani maksatlı mayın ve/veya patlamamış mühimmat temizliğine yönelik faaliyetler ile Milli Mayın Faaliyetleri Standart Uygulama Talimatlarının (MMFSUT) hazırlaması/güncel halde bulundurmasından Milli Mayın Faaliyet Merkezi (MAFAM) D.Bşk.lığı sorumludur.

Giriş

Bu Milli Mayın Faaliyetleri Standart Uygulama Talimatı (MMFSUT), insani amaçlı mayın/Harp Kalıntısı Patlayıcı (HKP) ve Patlamamış Mühimmat (PAM) temizlik faaliyeti kapsamında görev emri verilen sahada, temizlik faaliyetlerinin tamamlanmasını müteakip işletilmesi gereken Kalite Kontrol (KK) sistemini ve elde edilen sonucun raporlanmasını ele alır.

Kalite Kontrol Faaliyetleri Standart Uygulama Talimatı (SUT); icra edilecek faaliyetleri planlayan, yönlendiren, uygulayan, kontrol eden ve gerektiğinde önlem alan unsurları (askeri birlik/kurum ya da ticari/insani maksatla, mayın/HKP ve PAM temizlik faaliyeti yapan kurum/kuruluşu ya da gerçek kişileri) kapsar.

Kalite Kontrol (KK) Faaliyetleri Standart Uygulama Talimatı

1. Amaç

Bu talimat, insani amaçlı mayın/Harp Kalıntısı Patlayıcı (HKP) ve Patlamamış Mühimmat (PM) temizlik faaliyeti kapsamında görev emri verilen sahada, temizlik faaliyetlerinin tamamlanmasını müteakip işletilmesi gereken Kalite Kontrol (KK) sistemini ve elde edilen sonucun raporlanmasını amaçlar.

2. Kapsam

Bu Standart Uygulama Talimatı (SUT); amaç kısmında belirtilen hususlarla ilgili olarak icra edilecek faaliyetleri planlayan, yönlendiren, uygulayan, kontrol eden ve gerektiğinde önlem alan unsurları (askeri birlik/kurum ya da ticari/insani maksatla, mayın/HKP ve PM temizlik faaliyeti yapan kurum/kuruluşu ya da gerçek kişileri) kapsar.

3. Referanslar

- a. Milli Mayın Faaliyet Standartları (MMFS),
- b. Uluslararası Mayın Faaliyeti Standartları [International Mine Action Standards (IMAS)],
- c. Doğu Sınırları Mayın Temizleme Standartları (DSMTS).

4. Yetki ve sorumluluklar

4.1. Harici Kalite Kontrol (HKK)

Türkiye Cumhuriyeti sınırları dâhilinde ve yetki verilmesi durumunda yurtdışında gerçekleştirilecek insani maksatlı mayın/HKP ile PM temizleme kapsamındaki KK faaliyeti MSB MAFAM D.Bşk.lığınca ya da MAFAM D.Bşk.lığının bu faaliyetin yürütülmesi için yetkilendirdiği kurum/kuruluşça icra edilir. HKK personeli, 6.1.2’de belirtilen hususların yerine getirilmesinden sorumludur.

4.2. Dâhili Kalite Kontrol (DKK)

Mayın/HKP ve PM temizliği yapan unsurlarda görev alacak ilgili KK personeli tarafından icra edilir. DKK personeli, 6.1.1’de belirtilen hususların yerine getirilmesinden sorumludur.

5. Tanımlar ve kısaltmalar:

Tanımlar ve kısaltmalar MMFS-04.10 Mayın Faaliyet Terim, Tanım ve Kısaltmaları Sözlüğü’nde bulunmaktadır.

6. Esaslar

6.1. Kalite Kontrol (KK) faaliyetleri

Mayın/HKP ve PM temizliği yapan unsurların belirlenen standartlara uygun çalışıp çalışmadığının kontrol edilmesi, KK'da tespit edilen aksaklıklara anında müdahale edilerek düzeltilmesinin sağlanması, gerektiğinde standartlara uygun temizlik yapıldığından şüphe edilen alanların yeniden temizlettirilmesi, planlama ve eğitim de dâhil olmak üzere tüm aşamalarda kalitenin üst seviyeye çıkarılması için ortaya konulan bir süreçtir.

Mayın/HKP ve PM temizliği yapan unsurlar tarafından icra edilecek Dâhili Kalite Kontrol (DKK) ile MAFAM D.Bşk.lığı ya da bu faaliyetin yürütülmesi için MAFAM D.Bşk.lığınca yetkilendirilen kurum/kuruluş tarafından icra edilecek Harici Kalite Kontrol (HKK) olmak üzere iki şekilde yapılır.

6.1.1. DKK faaliyeti

a. DKK; Mayın/HKP ve PM temizliği yapan unsurlarda görev alacak ilgili KK personeli tarafından MMFS ve MMFSUT'larına uygun olarak icra edilecektir.

b. Mayın/HKP ve PM ile kirletilmiş sahalarının temizliğinde görev alacak unsurdaki ilgili personelce; KK faaliyetinin icrasının sağlanması için gerekli olan, temizlenmiş alanın koordinat bilgilerinin alınması, elde edilen bilgilerin Mayın Faaliyet Bilgi Yönetim Sistemi (MFBYS/IMSMA) ve Coğrafi Bilgi Sistemine (CBS) işlenmesi, temizlenmiş alanın şerit, kazık ve boyama vb. ile işaretlenmesi, kayıp mayın ve patlamamış mühimmat varlığında yapılması gereken faaliyetlerin (kayıp mayın/PM aramasına yönelik tüm makul çabanın harcanması) icra edilmesi, hazırlanacak form ve imha tutanaklarının tanzim edilmesi, gereken bilgilerin MAFAM D.Bşk.lığına raporlanması, kayıt altına alınması, istenildiğinde ibraz edilmek üzere arşivlenmesi konuları icra edilecektir.

c. Mayın/HKP ve PM ile kirletilmiş sahada yürütülen her türlü faaliyete ait form, belge ve raporlar, temizliği icra eden unsur tarafından düzenlenip kayıt altına alınır. Düzenlenen form, rapor ve kayıtlar DKK personeli tarafından kontrol edilir. Varsa eksik ya da hatalar derhal gidertilecektir.

ç. İşlem yapılan [temizlenen, Teknik Keşif (TK) ve/veya Teknik Olmayan Keşif (TOK)] alanda tespit edilen, yerinden çıkarılan, yerinde imhası yapılan mayın/HKP, PM ve kayıp mayınların koordinatlarının alınması, merkezi imha sahası koordinatlarının alınması, mayın tarlasının tel çitten itibaren çevre koordinatlarının/temizlenmiş ve azaltılmış alanın koordinatlarının alınması, temizlik maksadıyla görevlendirilen personelin kayıtlarının (hangi zamanda hangi koordinatlar arasında ne tür faaliyetler icra ettiğinin) tutulması gibi tüm faaliyetler kayıt altına alınarak Periyodik Raporlar vasıtasıyla, MAFAM D.Bşk.lığına iletilir. Tüm kayıtlar ihtiyaç halinde ibraz edilmek üzere arşivlenir. Düzenlenen form, rapor ve kayıtlar DKK personeli tarafından kontrol edilir. Varsa eksik ya da hatalar derhal gidertilecektir.

d. Örnekleme işlemine tabi tutulan alanların koordinatlarının alınarak MFBYS ve CBS'ye işlendiği, örnekleme faaliyeti yapacak personelin/timin, temizliği yapan personel/tim olmamasına dikkat edildiği kontrol edilecektir.

e. Temizlenmiş/azaltılmış alanın doğrulanması maksadıyla operasyon emrinde belirtilen sistemlerin [Hayvan Tespit Sistemleri (HTS) ve Mekanik Mayın Temizleme Teçhizatı (MMTT)] kullanıldığı, bu sistemlerin kullanıldığı alanların koordinatlarının alınarak ilgili formlar (KG Raporu, günlük/haftalık/aylık raporlar) vasıtasıyla CBS ve MFBYS'ye kayıt edildiği kontrol edilecektir.

Bu sistemlerin olmaması ya da faal halde bulunmaması durumunda ise mevcut durum KK Raporu ile Görev Tamamlama Raporlarına şerh düşülerek konunun takibi sağlanacaktır (Tespit

edilen şerh ile ilgili husus ortadan kalkmadan MAFAM D.Bşk.lığı tarafından Devir Teslim Sertifikası tanzim edilmeyecektir.).

f. Mayın temizleme faaliyeti, DKG ile DKK faaliyeti esnasında karşılaşılan uyumsuzluklar ile gözlemlere yönelik tedbirlerin alındığı, tespit edilen hususların giderildiği, uyumsuzluklar ile alınan tedbirlerin ivedi MAFAM D.Bşk.lığına bildirildiği kontrol edilecektir.

g. Mayın temizlik faaliyetleri esnasında alanda sağlık hizmetlerinin (ambulans, sağlık personeli ve ilgili cihaz/malzeme) tam ve faal durumda bulunduğu, Ambulans ve sağlık desteğinin; MSB ve Sağlık Bakanlığı arasında imzalanan 07.02.2018 tarihli “Sağlık Bakanlığı tarafından Türk Silahlı Kuvvetlerine sunulacak sağlık hizmetleri hakkında usul ve esasların yürürlüğe konulmasına dair protokol” hükümleri çerçevesinde yürütüldüğü kontrol edilecektir.

ğ. HKK denetleme faaliyeti esnasında uygun sayıda, yetkin personel ve teçhizat alanda hazır bulundurulacaktır.

h. Yapılan KK sonucunda Kalite Kontrol raporu tanzim edilerek ilgililerce imzalanmasını müteakip MFBYS’ye kaydedilecektir.

1. Yapılan KK sonucuna uygun olarak görev tamamlama/askıya alma raporu tanzim edilecektir.

i. Yapılan DKK faaliyeti sonucunda uyumsuzluk görülmemesi ve tüm makul çabanın sarf edildiğine kanaat getirilmesi halinde görev tamamlama raporu tanzim edilerek ilgililerce imzalanmasını müteakip MAFAM D.Bşk.lığına gönderilecektir.

j. Büyük yüz ölçüme sahip mayınlı sahaların bir kısmının temizlenerek teslim hazırlanmış hale getirilmesini müteakip kısmi devir teslim faaliyeti icra edilebilir. Bu maksatla DKK personeli tarafından görev tamamlama raporu tanzim edilecektir.

k. Askıya alma raporu; mevsimsel şartlar, güvenlik gerekçesi, kaza olay sonrasında temizlik faaliyetine geçici süre ile ara verilmesi, MMFO’nun plan değişikliği, alanın tamamen temizlenemediği durumda kısmi devir teslim yapılan alan dışında kalan mayınlı sahanın varlığı, doğal afetlerin olması gibi gerekçelerle tanzim edilecektir. Rapor, ilgili personel tarafından imzalanmasını/onaylanmasını müteakip MFBYS’ye kaydedilecektir.

6.1.2. HKK denetleme faaliyeti

a. MAFAM D.Bşk.lığı ya da bu faaliyetin yürütülmesi MAFAM D.Bşk.lığınca veya MAFAM D.Bşk.lığınca yetkilendirilen kurum/kuruluş tarafından icra edilecektir.

b. HKK personeli tarafından; KK ve devir teslim faaliyetlerinin icrasının sağlanması amacıyla, temizlenmiş alanın şerit ve kazık vb. ile işaretlendiği, kayıp mayın/HKP ve PM varlığında yapılması gereken faaliyetlerin (kayıp mayın/HKP ve PM aramasına yönelik tüm makul çabanın harcanması) icra edildiği, temizlenmiş alanın koordinat bilgilerinin alındığı, elde edilen bilgilerin MFBYS (IMSMA) ve CBS’ye işlendiği (işlenen bilgilerin doğruluğu MAFAM Op.D.Bşk.lığınca kontrol edilecektir.), ilgili form ve imha tutanaklarının tanzim edildiği, gereken bilgilerin MAFAM D.Bşk.lığına raporlandığı, (Gönderilen raporların doğruluğu MAFAM Op.D.Bşk.lığınca kontrol edilecektir.), kayıt altına

alındığı, istenildiğinde ibraz edilmek üzere arşivlendiği kontrol edilecektir. Varsa eksik ya da hatalı hususlar Kalite Kontrol (KK) raporunun ilgili bölümüne kayıt edilecektir.

c. İşlem yapılan [temizlenen, Teknik Keşif (TK) ve/veya Teknik Olmayan Keşif (TOK)] alanda tespit edilen, yerinden çıkarılan, yerinde imhası yapılan mayın/HKP ve PM'ın ve kayıp mayınların koordinatlarının alındığı, merkezi imha sahası koordinatlarının alındığı, mayın tarlasının tel çitten itibaren çevre koordinatlarının/temizlenmiş ve azaltılmış alanın koordinatlarının alındığı, temizlik maksadıyla görevlendirilen personelin kayıtlarının (hangi zamanda hangi koordinatlar arasında ne tür faaliyetler icra ettiğinin) tutulduğu, tüm faaliyetlerin kayıt altına alındığı, ihtiyaç halinde ibraz edilmek üzere arşivlendiği HKK personeli tarafından kontrol edilecektir.

ç. HKK personeli tarafından ihtiyaç halinde; DKK personeli tarafından temizlenmiş alandaki örnekleme işlemine tabi tutulmuş alanlarda ya da temizliği yapılmış diğer alanlarda (temizliği yapan unsura duyulan güven seviyesine göre) örnekleme işlemi gerçekleştirilecektir.

d. Temizlenmiş/azaltılmış alanın doğrulanması maksadıyla operasyon emrinde belirtilen sistemlerin [Hayvan Tespit Sistemleri (HTS) ve Mekanik Mayın Temizleme Teçhizatı (MMTT)] kullanıldığı, bu sistemlerin kullanıldığı alanların koordinatlarının alınarak ilgili formlar (KK Raporu, günlük/haftalık/aylık raporlar) vasıtasıyla CBS ve MFBYS'ye kayıt edildiği kontrol edilecektir. Bu sistemlerin olmaması ya da faal halde bulunmaması durumunda ise mevcut durum KK raporu ile görev tamamlama raporlarına şerh düşülerek konunun takibi sağlanacaktır. Tespit edilen şerhle ilgili husus ortadan kalkmadan devir teslim sertifikası tanzim edilmeyecektir.

e. Mayın temizleme faaliyeti, DKG ile DKK faaliyeti esnasında karşılaşılan uyumsuzluklar ile gözlemlere yönelik tedbirlerin alındığı, tespit edilen hususların giderildiği, kritik uyumsuzluklar ile alınan tedbirlerin ivedi MAFAM D.Bşk.lığına bildirildiği kontrol edilecektir.

f. HKK denetlemesinde, alanda sağlık hizmetlerinin (ambulans, sağlık personeli ve ilgili cihaz/malzeme) tam ve faal durumda bulunduğu, Ambulans ve sağlık desteğinin; MSB ve Sağlık Bakanlığı arasında imzalanan 07.02.2018 tarihli "Sağlık Bakanlığı tarafından Türk Silahlı Kuvvetlerine sunulacak sağlık hizmetleri hakkında usul ve esasların yürürlüğe konulmasına dair protokol" hükümleri çerçevesinde yürütüldüğü kontrol edilecektir.

g. MMFS'ye ve mevcut SUT'lara aykırı bir husus tespit edilmesi halinde tespit edilen hususlara yönelik Harici Kalite Kontrol (HKK) raporu tanzim edilerek ilgililerce imzalanıp/onaylanacaktır. Bunlara yönelik tedbirlerin ivedilikle alınması için temizlik faaliyetini yürüten birime uygun bir süre verilecek, gerekli hallerde akreditasyonu askıya alınabilecek, eksiklikler ve/veya uyumsuzlukların giderilmesinin mümkün görülmediği durumlarda faaliyetin durdurulması ve ilgili birimin akreditasyonunun iptali için süreç başlatılacaktır.

ğ. Yapılan HKK sonucunda; MMFS'ye ve mevcut SUT'lara aykırı bir husus tespit edilmemesi halinde kalite kontrol raporu ve devir teslim sertifikası tanzim edilecek, temizleyen unsur tarafından önceden tanzim edilmiş görev tamamlama raporu ile birlikte ilgililerce imzalanıp/onaylanacaktır.

h. Büyük yüz ölçüme sahip mayınlı sahaların bir kısmının temizlenerek teslim hazırlanmış hale getirilmesini müteakip kısmi devir teslim faaliyeti icra edilebilir.

1. Devir teslim faaliyeti esnasında MMFS'ye ve mevcut SUT'lara aykırı bir husus tespit edilmesi halinde tespit edilen hususlara yönelik harici kalite kontrol raporu tanzim edilerek ilgililerce imzalanıp/onaylanacaktır. Bunlara yönelik tedbirlerin ivedilikle alınması için temizlik faaliyetini yürüten birime uygun bir süre verilecek, gerekli hallerde akreditasyonu askıya alınabilecek, eksiklikler ve/veya uyumsuzlukların giderilmesinin mümkün görülmediği durumlarda faaliyetin durdurulması ve ilgili birimin akreditasyonunun iptali için süreç başlatılacaktır.

i. Devir teslim faaliyeti esnasında MMFS'ye ve mevcut SUT'lara aykırı bir husus tespit edilmemesi halinde kalite kontrol raporu, (kısmi) devir teslim sertifikası tanzim edilecek, temizleyen unsur tarafından önceden tanzim edilmiş görev tamamlama raporu ile birlikte ilgililerce imzalanıp/onaylanacaktır.

j. KK/devir teslim faaliyeti esnasında tanzim edilen/edilmiş olan bütün form, rapor ve sertifikalar ilgililerce imzalanıp/onaylanmasını müteakip MFBYS'ye yüklenecektir.

k. Artık risk: Teknik olmayan keşif, teknik keşif ve temizleme yoluyla mayın/HKP veya PM mevcudiyeti ve şüphesini tespit etmek, tanımlamak ve ortadan kaldırmak için tüm makul çabanın uygulanmasından sonra kalan risktir.

Değişiklik Kaydı**MMFSUT Değişiklik Yönetimi**

Bu MMFSUT dokümanına değişiklikle yapıldıkça, her değişiklik numaralandırılır, tarihi ve ayrıntılarıyla aşağıdaki çizelgeye kaydedilir. Değişiklik ayrıca, “değişiklik no. 1’i içerir” vs. tabirinin baskı tarihinin altına dâhil edilmek suretiyle MMFSUT’un kapak sayfasında da gösterilir.

Her MMFSUT’un resmi gözden geçirmesi tamamlandığında yeni baskı yayımlanabilir. Yeni baskının tarihine kadar yapılan değişiklikler ise, yeni baskıya dâhil edilir ve değişiklik çizelgesi silinir. Değişikliklerin kaydı yeniden başlatılır ve yeni bir gözden geçirmeye kadar sürdürülür.

Değişiklik Numarası	Değişiklik Tarihi	Değişiklik Yapılan/Bölüm/ Paragraf	Değişiklik Detayları
1	06.08.2021	Genel	Eski sürümlü kalite yönetim raporları kaldırılmıştır.
2	06.08.2021	6.1.2.a.	“MAFAM D.Bşk.lığınca veya” ifadesi eklenmiştir.
3	06.08.2021	6.1.2.b. 6.1.2.1. 6.1.2.i.	Kısmi Devir Teslim ifadelerinin “Kısmi” tarafı kaldırılmıştır.